

Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Tarih: ...../...../2026-2027

1. Bir araştırma

Bir öğrenci, Anadolu'nun Türkler için kalıcı bir yurt hâline gelmesinin hangi gelişmeyle hızlandığını araştırmaktadır.

Yukarıdaki araştırmanın ulaşacağı sonuç sorulmaktadır. Buna göre doğru yanıt hangisidir?

- A) Anadolu'nun boşaltılması
- B) 1071 sonrası yoğunlaşan yerleşme ve beyliklerin kurulması
- C) Ticaretin durması
- D) Kentlerin yıkılması
- E) Göçlerin durdurulması

2.

Kavram	Anlamı
Gaza	Sınır boylarında yürütülen mücadele anlayışı
Fetih	?

Tabloda iki kavram tanımlanmış, biri boş bırakılmıştır. Tabloda eksik kalan tanım hangisidir?

- A) Vergi toplama düzeni
- B) Sınırdaki yürütülen mücadele
- C) Bir yerin alınıp yönetim altına katılması
- D) Ticaret yolu
- E) Bir yerleşim biçimi

3. Bir düzenleme

Sınır bölgelerine yerleştirilen topluluklar, hem savunma hem de yeni yerleşim kurma görevini üstlenmiştir.

Yukarıdaki düzenlemenin devlete sağladığı yarar sorulmaktadır. Buna göre doğru yanıt hangisidir?

- A) Ticaretin durması
- B) Sınırların boşaltılması
- C) Vergi gelirlerinin azalması
- D) Sınır güvenliği ile yerleşmenin aynı anda sağlanması
- E) Yarar sağlamaz.

4.

Kurum	İşlevi
Medrese	Eğitim ve bilim
Şifahane	?

Tabloda dönemin kurumları ile işlevleri eşleştirilmiş, biri boş bırakılmıştır. Tablodaki boşluk nasıl doldurulmalıdır?

- A) Ticaret düzenleme
- B) Eğitim ve bilim
- C) Vergi toplama
- D) Ordu kurma
- E) Sağlık hizmeti ve hekim yetiştirme

5. Bir belge üzerine

Bir hayır sahibi, gelirini medresenin giderlerine ayırmak üzere dükkânlarını bağışlamıştır. Yukarıdaki uygulamanın adı sorulmaktadır. Buna göre doğru olan yargı hangisidir?

- A) Vakıf
- B) Tımar
- C) Devşirme
- D) Divan
- E) Kervansaray

6. Bir örgütlenme

Bir esnaf örgütü, üyelerinin mesleki eğitimini üstlenmekte, ürün kalitesini ve fiyatını denetlemektedir. Yukarıda anlatılan örgütlenme sorulmaktadır. Buna göre uygun düşen seçenek hangisidir?

- A) Divan
- B) Ahilik
- C) Tımar
- D) Kurultay
- E) Senato

7.

Kavram	İçeriği
Fütüvvet	Yiğitlik, dürüstlük ve dayanışma ilkeleri
Ahilik	?

Tabloda birbiriyle ilişkili iki kavram verilmiş, biri boş bırakılmıştır. Eksik bırakılan bölüm hangi seçenektir?

- A) Bir askerî birlik
- B) Bir vergi türü
- C) Bu ilkelerin esnaf örgütlenmesinde uygulanmış biçimi
- D) Bir yapı biçimi
- E) Bir ticaret yolu

8. Bir uygulama

Yol güzergâhlarında, tüccarların ve hayvanlarının belirli bir süre ücretsiz konaklayabildiği yapılar inşa edilmiştir.

Yukarıdaki uygulamanın ticarete etkisi sorulmaktadır. Buna göre aranan sonuç hangisidir?

- A) Tüccarlar uzaklaşmıştır.
- B) Ticaret durmuştur.
- C) Yollar kapanmıştır.
- D) Yolların güvenliği ve ticaretin canlılığı artmıştır.
- E) Etkisi olmamıştır.

9.

Kavram	Anlamı
Kervan	Birlikte yol alan tüccar topluluğu
Kervansaray	?

Tabloda ticaretle ilgili kavramlar tanımlanmış, biri boş bırakılmıştır. Tabloyu tamamlayan tanım hangisidir?

- A) Yönetim kurulu
- B) Tüccar topluluğu
- C) Vergi kaydı
- D) Askerî birlik
- E) Kervanların konakladığı yol üstü yapısı

10. Bir dönem üzerine

Anadolu üzerinden geçen büyük ordular, geçtikleri bölgelerde uzun süreli yıkıma ve nüfus kaybına yol açmıştır.

Yukarıda anlatılan seferlerin Anadolu'ya etkisi sorulmaktadır. Buna göre verilecek yanıt hangisidir?

- A) Yerleşim düzeni ve ekonomik hayat sarsılmıştır.
- B) Nüfus artmıştır.
- C) Ticaret gelişmiştir.
- D) Yapılar çoğalmıştır.
- E) Etkisi görülmemiştir.

11.

Yaşam biçimi	Özelliği
Konargöçer	Yaz ve kış otlakları arasında yer değiştirir
Yerleşik	?

Tabloda yaşam biçimleri karşılaştırılmış, biri boş bırakılmıştır. Tabloya göre boşluğa ne yazılmalıdır?

- A) Sürekli yer değiştirir
- B) Belirli bir yerde sürekli oturur, tarımla uğraşır
- C) Otlak arar
- D) Ticaret yapmaz
- E) Ölçülemez

12. Bir uygulama

Bir bölgede uzun süredir uygulanan yerel gelenekler, yeni yönetim düzeninde de gözetilmiştir.

Yukarıdaki tutumun yönetime sağladığı yarar sorulmaktadır. Buna göre doğru seçenek hangisidir?

- A) Vergiler azalmıştır.
- B) Halk uzaklaşmıştır.
- C) Halkın yeni düzeni benimsemesi kolaylaşmıştır.
- D) Yönetim zorlaşmıştır.
- E) Yarar sağlamamıştır.

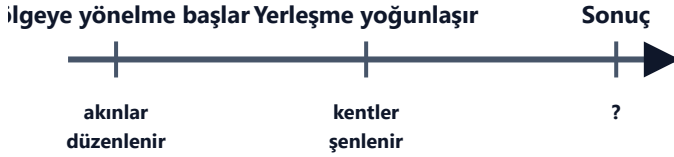
13.

Unvan	Kullanıldığı yapı
Kağan	Bozkır devlet geleneği
Sultan	?

Tabloda hükümdar unvanları eşleştirilmiş, biri boş bırakılmıştır. Tabloda eksik kalan bölüm hangisidir?

- A) Esnaf örgütü
- B) Bozkır devlet geleneği
- C) Kent yönetimi
- D) Selçuklu döneminde yerleşen devlet geleneği
- E) Vakıf yönetimi

14.

Şemada bir süreç verilmiş, sonuç boş bırakılmıştır. Şemanın son basamağında ne yazmalıdır?

- A) Süreç geriye döner
- B) Bölge boşaltılır
- C) Akınlar durur
- D) Kentler yıkılır
- E) Kalıcı siyasi yapılar kurulur

15. Bir karar üzerine

Bir yönetim, sınır bölgelerindeki kaleleri onararak buralara sürekli muhafız yerleştirmiştir.

Yukarıdaki kararın amacı sorulmaktadır. Buna göre hangi seçenek uygundur?

- A) Sınır güvenliğini sürekli kılmak
- B) Ticareti durdurmak
- C) Nüfusu azaltmak
- D) Vergiyi kaldırmak
- E) Amaç belirlenemez.

16.

Kaynak	Tür
Dönemin vakıf belgesi	Birinci elden kaynak
Bugün yazılmış bir tarih kitabı	?

Tabloda kaynak türleri sınıflandırılmış, biri boş bırakılmıştır. Tablodaki eksik bölüm hangi seçenektir?

- A) Birinci elden kaynak
B) İkinci elden kaynak
C) Kaynak değildir
D) Arşiv belgesi
E) Yazıt

17.

I	II	III
Medrese	Kervansaray	Şifahane

Kartlarda üç kurum numaralandırılmıştır. Doğrudan ticaretle ilgili olan kurum sorulmaktadır. Numaralara göre doğru kart hangisidir?

- A) II
B) I
C) III
D) Üçü de ticaretle ilgilidir
E) Belirlenemez

18. Bir bulgu üzerine

Bir bölgede aynı yüzyıl içinde çok sayıda medrese, şifahane ve kervansaray yapıldığı belgelenmiştir. Yukarıdaki bulgudan çıkarılabilecek sonuç sorulmaktadır. Buna göre hangi seçenek doğrudur?

- A) Yönetim zayıflamıştır.
B) Bölge yoksullaşmıştır.
C) Bölgede güçlü bir yönetim ve düzenli gelir kaynağı bulunmaktadır.
D) Nüfus azalmıştır.
E) Çıkarım yapılamaz.

19. Bir çıkarım üzerine

Bir öğrenci, bu dönemde Anadolu'da yalnızca askerî etkinliklerin yaşandığını söylemiştir. Yukarıdaki çıkarımda yapılan hata sorulmaktadır. Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Ticaret hiç yapılmamıştır.
B) Yalnızca askerî etkinlik olmuştur.
C) İmar etkinliği görülmemiştir.
D) Aynı dönemde yoğun bir imar, eğitim ve ticaret etkinliği de vardır.
E) Hata yoktur.

20.

Yerleşme kalıcılığı getirdi	Kurumlar düzeni taşıdı	Ticaret yolları canlandı

Kartlarda bu temanın üç temel düşüncesi verilmiştir. Kartlar birlikte değerlendirildiğinde ulaşılabilecek en kapsayıcı sonuç hangisidir?

- A) Kartlar birbirinden bağımsızdır.
- B) Yerleşme kalıcılık getirmemiştir.
- C) Kurumlar düzen taşımamıştır.
- D) Ticaret gerilemiştir.
- E) Anadolu, yerleşme ile kurumsallaşma ve ticaretin birlikte gelişmesiyle kalıcı bir yurt hâline gelmiştir.

Türkistan'dan Türkiye'ye (1040-1299) — Cevap Anahtarı

---

1. B	2. C	3. D	4. E	5. A	6. B	7. C	8. D	9. E	10. A	11. B	12. C
13. D	14. E	15. A	16. B	17. A	18. C	19. D	20. E				